

W dniu 11 marca 2020 r. Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła pandemię wirusem SARS-CoV-2. Natomiast w Polsce, dnia 14 marca 2020 r. ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego, a od dnia 20 marca 2020 r. stan epidemii na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Jednym z wielu skutków tego zdarzenia było uchwalenie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374), która m.in. pozwoliła na korzystanie przez pracowników z zasiłku opiekuńczego nad dziećmi. Opracowano również ustawy związane z tzw. tarczą antykryzysową.

Nie ulega wątpliwości, że są to istotne okoliczności, które wystąpiły po dacie bilansu, co powoduje, że zastosowanie znajduje art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 351 ze zm.; dalej jako „u.o.r.”). Stanowi on, że jeżeli jednostka po sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego, a przed jego zatwierdzeniem, otrzymała informacje o zdarzeniach, które mają istotny wpływ na to sprawozdanie finansowe, lub powodujących, że założenie kontynuowania działalności przez jednostkę nie jest uzasadnione, powinna odpowiednio zmienić to sprawozdanie, dokonując jednocześnie odpowiednich zapisów w księgach rachunkowych roku obrotowego, którego sprawozdanie finansowe dotyczy, oraz powiadomić biegłego rewidenta, który sprawozdanie to bada lub zbadał. Ponieważ powyższe okoliczności pojawiły się również w trakcie badania sprawozdania finansowego, działając na podstawie par. 16 Krajowego Standardu Badania 570 (Z) w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Badania 570 (zmienionego) „Kontynuacja działalności” stanowiącego Załącznik nr 1.24 do uchwały Nr 3430/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, konieczne jest podjęcie działań w celu uzyskania dodatkowych dowodów badania, umożliwiających ocenę, **czy istnieje znacząca niepewność dotycząca zdarzeń lub warunków, które w obecnej sytuacji mogą wywoływać poważne wątpliwości co do zdolności jednostki do kontynuacji działalności.** Jednocześnie wystąpienie okoliczności po zdarzeniu bilansowym może mieć wpływ na zasadność zastosowania do badanego sprawozdania finansowego art. 7 ust. 2 u.o.r. (zasada ostrożnej wyceny), z którego wynika m.in. nakaz tworzenia rezerw na znane jednostce ryzyko, grożące straty oraz skutki innych zdarzeń.

W tym świetle zwracam się z prośbą o złożenie wyjaśnień na okoliczność, czy ogłoszenie epidemii wirusa SARS-CoV-2 oraz jej faktyczne następstwa:

- 1) wywarły wpływ na prowadzoną działalność, w tym w szczególności w kontekście istnienia zagrożenia dla jej kontynuacji,
  - 2) wywołały określone skutki finansowe, a jeśli tak, to w jakiej wysokości oraz konkretnie z jakiego powodu,
-

- 3) skłoniły do podjęcia określonych działań przeciwdziałających skutkom pandemii, a jeśli tak, to jakich i jaki był ich konkretny koszt, bądź jaki jest szacowany koszt w związku z trwaniem epidemii,
- 4) doprowadziły bądź w przyszłości mogą doprowadzić do utraty płynności, wypowiedzenia umów kredytowych, zahamowania prowadzonych inwestycji bądź powstania trudności w ściąganiu należności od innych kontrahentów,
- 5) czy w ocenie kierownictwa jednostki możliwe będzie skorzystanie z pomocy państwa przewidzianej w projekcie ustawy o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców (przy założeniu, że projekt ten w niezmienionej wersji wejdzie w życie), a jeśli tak, to jakie korzyści może uzyskać z tego tytułu jednostki,
- 6) czy w związku z pandemią nastąpił spadek przychodów ze sprzedaży, prosimy o podanie przychodów ze sprzedaży za poszczególne miesiące 2020 r. oraz za poszczególne miesiące 2019 r., przedłożenie bilansów i rachunków zysków i strat za okres od 1-go stycznia do końca ostatniego „zamkniętego” miesiąca br.,
- 7) czy w związku z pandemią dokonano aneksowania umów o współpracy, a jeśli tak, to z jakimi klientami? (proszę podać wynagrodzenie przed pandemią i po pandemii),
- 8) czy w związku z zamknięciem firm nastąpiło rozwiązanie umów? Jeśli tak, to jaka kwota przychodów została utracona,
- 9) czy w związku z pandemią wystąpiły lub występują nadal problemy pracownicze,
- 10) czy są planowane grupowe zwolnienia pracowników, jeżeli tak to jakie szacowane są koszty związane ze zwolnieniami,
- 11) Czy w związku z pandemią nastąpiło zerwanie łańcuchów dostaw,
- 12) .....

Jednocześnie należy stwierdzić, że wystąpienie powyższych okoliczności po dacie bilansowej uzasadnia zamieszczenie odpowiedniego ujawnienia **w informacji dodatkowej dotyczącej zdarzeń po dacie bilansowej w sprawozdaniu za 2019 rok oraz w sprawozdaniu z działalności Spółki**. Załącznik do pisma zawiera przykłady ujawnień w informacji dodatkowej oraz w sprawozdaniu z działalności.

Podkreślić zarazem trzeba, że brak takiego ujawnienia, nie zwalnia badającej firmy audytorskiej z oceny powyższych okoliczności i ich wpływu na kontynuację działalności, a zgodnie z par. 23 MSB 570 (Z) ma bezpośredni wpływ na treść opinii zawartej w sprawozdaniu z badania, tj. aktualizuje obowiązek wyrażenia opinii z zastrzeżeniem lub opinii negatywnej.

Z poważaniem